

Чвертко Л. А.,
к.е.н., доцент,
Подзігун С. М.,
к.е.н., доцент,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ПРОБЛЕМИ СТРАХУВАННЯ РИЗИКІВ НЕОРГАНІЗОВАНОГО ВИЌЗНОГО ТУРИЗМУ

Від'їжджаючи у туристичну або екскурсійну подорож, на відпочинок або оздоровлення, турист стикається з цілим рядом проблем, які за збігом обставин можуть призвести до негативних наслідків для його здоров'я та майна, погано вплинути на настрій або враження від поїздки. Перебуваючи у незнайомому середовищі, що істотно відрізняється від місця постійного проживання, він постійно знаходиться під впливом ризикових факторів та обставин.

Виїзний неорганізований туризм – це подорожі громадян країни, які проживають на її території і виїжджають на відпочинок до інших держав. При цьому туристи самі обирають район подорожі, і переважно не мають чітко розробленого плану та програми походу, покладаються на свої власні сили й сприятливі умови. Як правило такі туристи не убезпечують себе страховим захистом від імовірних ризиків, насамперед фізичного характеру та пов'язаними з цим майновими втратами, у країні тимчасового перебування. Як показують дослідження, виїзний неорганізований туризм утримує лідерство серед інших його видів та форм. Дуже популярним він є і серед туристів в Україні.

Незважаючи на складні політичні і соціально-економічні умови в нашій країні туристична активність населення в цілому, та виїзний туризм зокрема, мають тенденцію до зростання. Водночас більшість населення країни виїжджає за кордон в приватних цілях.

Аналіз структури виїзного туризму (рис. 1) показує, що впродовж 2010-2016 рр., попри загальне зростання кількості громадян України, які виїжджали за кордон, спостерігається чітко виражена тенденція зменшення частки «організованих» туристів у цьому потоці.

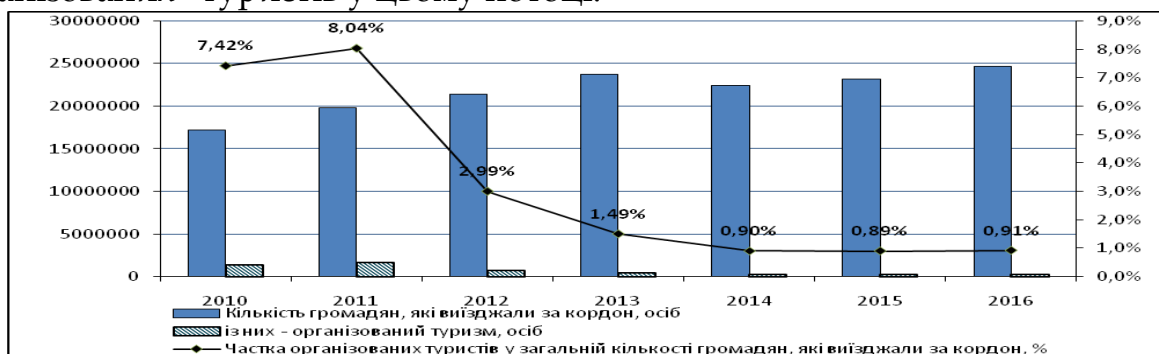

Рис. 1. Динаміка частки організованого туризму у загальній кількості громадян України, які виїжджали за кордон у 2010-2016 рр.

Джерело: розроблено за даними Державної служби статистики України

Зокрема, у 2014-2016 рр. організованим туризмом охоплено менше 1,0% громадян із загальної кількості громадян України, які виїжджали за кордон. Це свідчить про те, що туристи відмовляються від допомоги туроператорів та стають більш самостійними.

Наявність належно оформленого страхового поліса значно полегшує вирішення комплексу питань, що виникають у разі завданням шкоди життю та здоров'ю туристів за кордоном. Проте, на думку дослідників, нерідко трапляються випадки, коли українські туристи до питань страхування підходять легковажно й формально. Зокрема, досить часто вони байдуже та недбало ставляться до оформлення страхового поліса, замість прискіпливого вивчення його положень, лише побіжно переглядають [1, с. 104]. Умови страхування і порядок своїх дій туристи, як правило, не читають до настання страхового випадку. Придбання страхового поліса розглядається ними з урахуванням мінімальних вимог до його наявності як однієї з основних умов можливості виїзду за кордон.

Більшість українців не бачить необхідності в страхуванні власного життя і здоров'я, чи життя і здоров'я своїх близьких, і робить це тільки у крайніх випадках, коли цього вимагає ситуація. Очевидно, що із запровадженням безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом, яке дозволило громадянам нашої країни безперешкодно здійснювати короткотермінові подорожі до країн ЄС і Шенгенської зони, за винятком Великої Британії та Ірландії, частина «неорганізованих» туристів з України, зважаючи на рівень низький страхової культури в нашій країні та незначний рівень довіри населення до страхових компаній, не укладатимуть страхові договори. Особливо означена проблема стає актуальною за умов поживлення інтересу до бюджетних подорожей Європою. Водночас, заощаджуючи на страхуванні, туристи позбавляють себе страхового захисту від різного роду небезпек.

Для запобігання та мінімізації негативних наслідків ризиків, що супроводжують туристичну активність, особливо у сфері міжнародного туризму, світовим співтовариством значна увага приділяється розвитку страхових механізмів. При цьому крім стандартної медичної страховки для убезпечення туристів в разі інших непередбачених обставин передбачені, наприклад, страхування від втрати багажу, страхування цивільної відповідальності туристів, захист від невиїзду та багато інших можливостей.

Вивчення закордонного досвіду у сфері страхування та використання кращих його практик в Україні, зважена тарифна політика страховиків та забезпечення системи гарантування страхових виплат за договорами страхування, зростання рівня економічного розвитку країни та зміцнення довіри населення до інституту страхування сприятимуть підвищенню мотивації подорожуючих до сфери туристичного страхування та зміцненню позицій нашої країни на ринку міжнародного туризму.

Список використаних джерел:

1. Опанасюк Н. А. Захист прав українських туристів за межами України / Н. А. Опанасюк // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2014. – № 4. – С. 100-108.